

Klifduin

FRANS BEEKMAN

Beschermd tegen de koude noordenwind ligt aan de voet van de hoge en smalle duinen tussen Vlissingen en Zoutelande een populair strand, zichtbaar aan de badhokjes. De zeereep is hier opvallend steil, we noemen dat een klifduin. De prentbriefkaart geeft een zeer verhelderend beeld van dit duinlandschap.

In Nederland zijn er aangroei- of sedimentatie-kusten met een breed strand, en afslag- of erosiekusten met een smal strand. Behalve langs de Westerschelde op Walcheren, komt kustafname ook voor bij Westenschouwen, bij Bergen aan Zee, op Noord-Texel en bij West-Ameland. In alle gevallen loopt er een geul vlak langs de kust. Bij storm staat de zee al snel tot het duin en veroorzaakt dan afkalving. De afgestorte zeereep vormt een steile wand van wel 30 à 40 graden. Dit actieve klif heeft geen begroeiing en het heldere zand blinkt in de zon. Dergelijke klifkusten zijn vanuit zee te zien als een witte streep.

De kustafname werd begrijpelijkerwijze als een gevaar gezien en op allerlei manieren bestreden. Het eerst werd het dorp achter zo'n smalle duinkust beschermd. Dat gebeurde bij Zoutelande door de aanleg van een dijk met een stenen glooiing. Ook bij Vlissingen was dat het geval.

Klifduin ten zuiden van Zoutelande (1963).
Uitgave boekhandel
Joh. Kruit, Zoutelande.
Collectie F. Beekman.

Het duin tussen deze twee plaatsen werd minder beschermd en week daardoor achteruit. Hier was sprake van een 'rollende zeereep'. De motor achter het erosieproces in de monding van de Westerschelde is de circa 20 meter diepe geul het Oostgat. Tussen de strandpalen 26 en 30 varen door deze uitmondingsgeul kleinere zeeschepen vlak langs het strand. Om de stroom af te leiden en verlaging van het strand tegen te gaan, is ten zuiden van Zoutelande een viertal strandhoofden gemaakt, die bestaan uit een dubbele rij forse houten palen. Op de dijk voor het dorp staan overigens korte perkoenpalen, die de golfloop op de dijk moeten afzwakken. Het effect van de strandhoofden is goed zichtbaar. De afslag is hier gestopt en het klifduin is begroeid geraakt. Aan de linkerkant wordt dit gestimuleerd door het plaatsen van rijshouten schermen en de aanplant van helm. Een bunker-tje uit de Tweede Wereldoorlog steekt uit het duin en dateert zo de zeereep. In het midden van de foto is het duin bij Groot-Valkenisse wel 46 meter hoog. Het stuivende zand is daar steeds vastgelegd om overstuiving van het cultuurland achter de duinen te voorkomen. De duinkam groeide daardoor omhoog. Op het rechter kustgedeelte tussen Groot-Valkenisse en Dishoek (= Dijkshoek) is goed te zien dat het klifduin achteruit is geweken en nog kaal is. Daar zijn tussen 1965 en 1970 eveneens strandhoofden geplaatst.

DR. F. BEEKMAN IS
OUD-LERAAR AARDRIJKSKUNDE.